

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

PARTICIPATORY ACTION RESEARCH TO DEVELOP THE TEACHERS' POTENTIAL
ON LEARNING MANAGEMENT BASED ON LEARNER - CENTERED APPROACH
AT BAN CHAN SCHOOL UNDER THE SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

9

ธนบัตร พละชัย*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโหล***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) แสวงหาแนวทางพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วยจำนวน 5 คน และ 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยจำนวน 38 คน ใช้ข้อมูลในปีการศึกษา 2554 ในการดำเนินการวิจัยเท่านั้น โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบแต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นการสะท้อนกลับ (Reflection) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึก แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีประสิทธิผล การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอโดยความเรียงนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในสภาพ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่อนข้างน้อย ขาดเทคนิค และวิธีการที่ถูกต้อง ส่วนปัญหาพบว่า ครูไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า ไม่เป็นปัจจุบัน และกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เคยชินกับการสอนโดยการบรรยาย ผู้เรียนขาดการฝึกทักษะให้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ขาดการฝึกฝนกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม ครูไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดำเนินการ 2 วงรอบ โดยวงรอบที่ 1 มีแนวทางได้แก่ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนในวงรอบที่ 2 มีแนวทางการพัฒนา คือ การนิเทศภายใน การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า ครู จำนวน 5 คน มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง และเมื่อเทียบกับผลการพัฒนาระหว่างวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่ามีร้อยละความก้าวหน้าในการพัฒนาเท่ากับร้อยละ 64.86 ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อเทียบกับผลการพัฒนาระหว่างวงรอบที่ 1 กับวงรอบที่ 2 พบว่ามีร้อยละความก้าวหน้าในการพัฒนาเท่ากับร้อยละ 59.45 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างดี มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการฝึกทักษะให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ฝึกฝนกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to examine current conditions and problems of learning management based on the learner-centered approach, 2) to find out guidelines to develop the teachers' potentiality on learning management based on the learner-centered approach, and 3) to monitor and evaluate the development of the teachers' competence on learning management based on the learner-centered approach at Ban Chan School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3. The target group consisted of : 1) the researcher and 5 co-researchers, and 2) 38 informants at Ban Chan School in the academic year 2011. The Participatory Action Research of 2 spirals with 4 stages in each spiral comprising : planning, action, observation, and reflection was employed. Instruments used to collect data were a form of records, an interview form, a set of questionnaires, and an evaluation form. The statistical analysis of quantitative data was composed of mean, percentage, standard deviation and the Effectiveness Index. Content Analysis in forms of content classification and descriptive presentation was applied.

The findings of this study were as follows:

1. The current conditions and problems of the learning management based on the learner-centered approach at Ban Chan School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 could be concluded: In the condition, The teachers obtained knowledge and understanding in writing the lesson plans on learning management based on the learner-centered approach and skills in organizing learning activities based on the learner-centered approach at quite the low level. They faced a lack of teaching techniques and

appropriate methods. In the problems, The teachers' lesson plans were not written or prepared in advance or not up to date. The learning activities were not focused on the learner-centered approach since the teachers were familiar with the conventional methods of teaching in forms of lecturing. The students lacked the skills to build their own knowledge, thinking and group processes. The teachers did not seriously apply the learning activities based on the learner-centered approach since the teachers themselves faced a lack of understanding and skills regarding the learning activities based on the learner-centered approach as well as monitoring and evaluation.

2. The guidelines to develop the teachers' competency on learning management based on the learner-centered approach at Ban Chan School under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 3 were implemented in two spirals. The first spiral included: 1) workshops for the development of the teachers' potential on learning management based on the learner-centered approach, 2 supervision, the preparation of the lesson plans based on the learner-centered approach and the implementation of the learning activities based on the learner-centered approach. In the second spiral, the development comprised the internal supervision, the preparation of the lesson plans based on the learner-centered approach and the implementation of the learning activities based on the learner-centered approach.

3. The effects of the development of the teachers' potentiality on learning management based on the learner-centered approach at Ban Chan School

showed that the five teachers as the co-researchers gained the abilities in writing the lesson plans based on the learner-centered approach at the high level. They could write the lesson plans that were appropriate to the nature and needs of the learners. The learning activities focused on the students by letting the students have an opportunity to learn what they actually wanted and to seek for their own knowledge. When compared with effects in the development in the second spiral, it was that the Percentage of Progress was 64.86 percent. In case of the implementation of the learning management based on the learner-centered approach, the effects indicated that evaluation was at the high level. When compared with the effects in the development in the second spiral, it was determined that the Percentage of Progress was 59.45 percent, the teachers could implement the learning activities based on the learner-centered approach quite well. The environment and climate, motivation and reinforcement for students to learn were administered. The students participated in the learning activities at every stage. The students gained the skills to build their own knowledge. Thinking and group processes were also included. The teachers already implemented the measurement and evaluation of the students to be continued for further improvement and development.

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 กล่าวถึง แนวนโยบายพื้นฐาน แห่งส่วนรัฐส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการ

สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม เน้นการ พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติและนอกจากนี้ กฎหมายเพื่อพัฒนา การศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้ง ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 23-24)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 มีผลให้การปฏิรูป การศึกษาเป็นวาระสำคัญแห่งชาติมีสาระสำคัญทั้งสิ้น 9 หมวดโดยเฉพาะหมวดที่ 4 เกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาเน้นการปฏิรูปการ เรียนรู้ที่ถือว่าเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติจะมุ่งผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สาระทุกหมวดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมุ่งสู่แนวทางการจัดการศึกษาผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็น กำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นใน การปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติการศึกษา ต่อการ ประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตามศักยภาพ(กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 4)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวทางประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพราะจะ ส่งผลอย่างมากต่อการพัฒนาศักยภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โรงเรียนจะดีหรือไม่ ส่วนสำคัญที่สุด คือ คุณภาพการ จัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ต้องมุ่งให้ผู้เรียนฝึกคิดวิเคราะห์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลงมือปฏิบัติจริงและสามารถแก้ปัญหาได้ซึ่ง เป็นหลักการหนึ่งของการจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือเปลี่ยนจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่ยึดครูเป็น ศูนย์กลางเป็นการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และใช้การประเมินตามสภาพจริงมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์สำหรับผู้เรียน มากที่สุด และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญจะต้องคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากที่สุด เน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง พึ่งพาตนเอง รู้วิธีคิดของตนเอง เน้น การประเมินตามสภาพจริง เน้นความร่วมมือ และเน้นรูปแบบการเรียนรู้ (สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ. 2544 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 25) ที่ได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดหลักการจัดการ เรียนรู้ว่าการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็น หลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและ เยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่างๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ ผู้เรียน

โรงเรียนบ้านจาร ตั้งอยู่หมู่ 5 ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 3 อยู่ห่างจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประมาณ 45 กิโลเมตร เปิดสอนในระดับชั้น อนุบาล 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการ ปัจจุบันมีครู รวมทั้งสิ้น 6 คน ห้องเรียนจำนวน 8 ห้อง นักเรียนจำนวน 81 คน ผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนมีคาดหวังให้นักเรียนได้เรียน จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป แต่ผลการประเมินภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 ที่ผ่านมารองรับโรงเรียนบ้านจาร โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า 1) ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาควรได้รับการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ คิด

ไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร โดยรวมควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายเพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าหาคำตอบ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม โครงการ รายงาน การเรียนรู้แบบบูรณาการ 2) ครูระดับประถมศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ควรใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและต่อเนื่องให้สอดคล้องกับสภาพจริงของแต่ละบุคคล(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551 : 3)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านจาร ได้เห็นความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรูปแบบการวิจัยที่นำมาประยุกต์ใช้ในครั้งนี้ คือ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ซึ่งกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้จะช่วยให้ได้แนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ชัดเจนและผลการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสามารถพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้

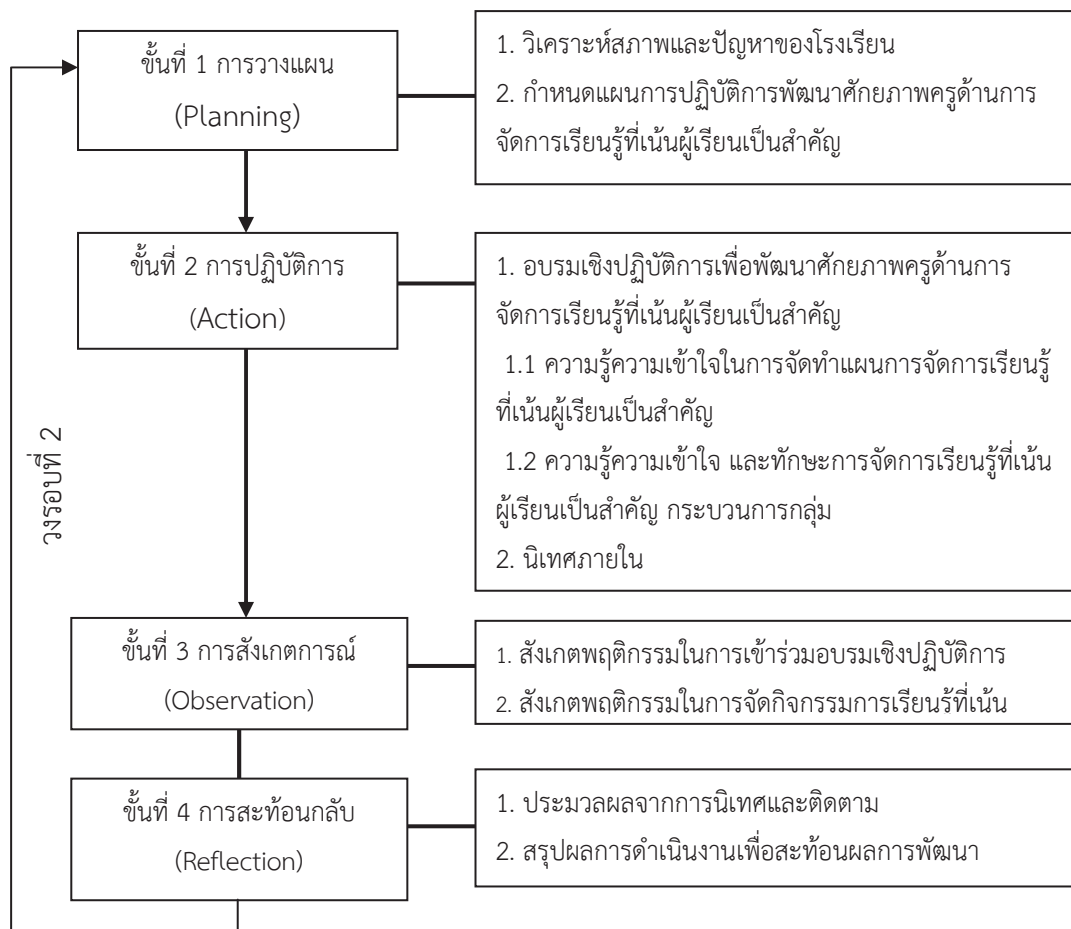
ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ Mc Taggart (Kemmis and Taggart. 1998, อ้างถึงใน งามนัยวัฒน์. 2551 : 301-303) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis และ Mc Taggart (Kemmis and Taggart. 1998, อ้างถึงใน งามอาจ นัยพัฒน์. 2551 : 301-303) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ซึ่งได้แก่ คณะครูโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และผู้วิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผน (Planning)

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.2 ผู้วิจัยประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กับผู้ร่วมวิจัย

1.3 ผู้วิจัยประชุมวางแผนการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กับผู้ร่วมวิจัย

1.4 สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.5 สัมภาษณ์นักเรียน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.6 สอดถามครูผู้สอน เกี่ยวกับความคิดเห็นและความต้องการด้านการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.7 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

1.8 การติดตามและประเมินผล โดยการนิเทศภายใน

1.9 ผู้วิจัยเสนอโครงการและแผนการปฏิบัติงานต่อผู้บริหารโรงเรียนเพื่อขออนุมัติดำเนินการ และออกคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ

1.10 หลังจากที่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้เสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ และแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่บกพร่องให้มีความถูกต้องสมบูรณ์

1.11 แก้ไขข้อบกพร่องในส่วนต่างๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำเสนอประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ความเห็นชอบอีกครั้ง

ขั้นที่ 2 การปฏิบัติการ (Action)

ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยและคณะกรรมการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.3 ผู้วิจัยและคณะกรรมการประเมินความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.4 ผู้วิจัยและคณะกรรมการวิเคราะห์ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation)

ดำเนินการสังเกตพฤติกรรมในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสังเกตพฤติกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศติดตามผลจากการพัฒนา

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection)

4.1 การนิเทศภายใน โดยการประเมินการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มอบหน้าที่ให้ผู้วิจัยและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ เป็นผู้ประเมิน ในวงรอบที่ 1

4.2 ผู้วิจัยและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ วิเคราะห์ผลการประเมินเป็นข้อมูลพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

4.3 การนิเทศภายใน โดยการประเมินการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มอบหน้าที่ให้ผู้วิจัยและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ เป็นผู้ประเมิน ในวงรอบที่ 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ใช้ข้อมูลเฉพาะในปีการศึกษา 2554 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยเป็นผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัย และครูโรงเรียนบ้านจารทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 5 คน จำแนกได้ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.2 ครูผู้สอน จำนวน 4 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสิ้น 38 คน จำแนกได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน

2.2 ตัวแทนนักเรียน ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับละ 6 คน โดยเป็นนักเรียนเรียนเก่ง 2 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 2 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน

2.3 วิทยากร จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบประเภท ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์

2. แบบสอบถาม

3. แบบประเมินความพึงพอใจ

4. แบบบันทึกข้อมูล

5. แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

6. แบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วิธีการรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน

1.1 การบันทึกการศึกษาเอกสาร

1.2 การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

1.3 การสัมภาษณ์นักเรียน

1.4 การสอบถามครูผู้สอน

1.5 การบันทึกการประชุมคณะครูผู้สอน

2. การปฏิบัติการ

2.1 การสังเกต

2.2 การประเมินความพึงพอใจในการอบรม

3. การสังเกตการณ์

3.1 การสัมภาษณ์ครู

3.2 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. การสะท้อนกลับ

4.1 การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 การประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 มาตราส่วน นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบมาจัดหมวดหมู่ แยกประเภท แล้วนำไปวิเคราะห์โดยข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทุกข้อคำถาม แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียงโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย (Mean) ตามเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ซึ่งกำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการแจกแจงข้อค้นพบที่สุดในเชิงอธิบายซึ่งนำผลมาสรุปผลการศึกษา และแสดงแนวทาง หรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเพื่อมาแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการปฏิบัติงานนั้นๆ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจาก แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สังเคราะห์ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลภายในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม จัดกลุ่มให้เป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. ประมวลผล และสรุปผลการวิจัยนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage)

2. ค่าเฉลี่ย (Mean)

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ร้อยละความก้าวหน้า

การหาร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยของวงรอบที่ 1 - วงรอบที่ 2 ใช้สูตรดังนี้

$$\text{ร้อยละความก้าวหน้า} = \left(\frac{\bar{X}_2 - \bar{X}_1}{I - \bar{X}_1} \right) \times 100$$

เมื่อ $\bar{X}_1$ แทน คะแนนเฉลี่ยวงรอบที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน คะแนนเฉลี่ยวงรอบที่ 2

I แทน คะแนนเต็ม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สภาพ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่อนข้างน้อย

ปัญหา พบว่า ครูไม่จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า ไม่เป็นปัจจุบัน และกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เคยชินกับการสอนโดยการบรรยาย ผู้เรียนขาดการฝึกทักษะให้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ขาดการฝึกฝนกระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่ม

1.2 การจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สภาพ พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่อนข้างน้อยไม่เพียงพอ ขาดเทคนิค และวิธีการที่ถูกต้อง

ปัญหา พบว่า ครูไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขาดการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังต่อไปนี้

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.1.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเวลาการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการอบรม การติดตามและประเมินผล โดยการนิเทศภายใน โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน และวิเคราะห์ผลการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

2.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้เวลาในการดำเนินงานในวงรอบที่ 1 และ 2 เพื่อนำกิจกรรมการเรียนรู้จากการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้วิจัย วิเคราะห์ผลเป็นข้อมูลพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

2.2 การติดตามและประเมินผล โดยการนิเทศภายในของครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ใช้การประเมินการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการดำเนินการพัฒนานี้ ในวงรอบที่ 1 และ 2 เพื่อให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือ และการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ ครู จำนวน 5 คน มีความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอยู่ในระดับมาก เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน เขียนกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติจริงกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง เมื่อเทียบกับผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่ามีร้อยละความก้าวหน้าในการพัฒนาเท่ากับร้อยละ 64.86 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ผลการประเมินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการ	ระดับคุณภาพ วงรอบที่ 1		ระดับคุณภาพ วงรอบที่ 2		ผลการพัฒนา	
	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	แปลผล	ร้อยละ ความก้าวหน้า	แปลผล
1. มืองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ (สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้ เวลา การวัดและประเมินผล)	3.60	มาก	4.40	มาก	57.14	สูงขึ้น
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกัน	3.60	มาก	4.42	มาก	58.57	สูงขึ้น
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนสรุปความรู้ได้เอง	3.40	ปานกลาง	4.40	มาก	63.50	สูงขึ้น
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.40	ปานกลาง	4.60	มากที่สุด	75.00	สูงขึ้น
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.40	ปานกลาง	4.60	มากที่สุด	75.00	สูงขึ้น
5. การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้งกระบวนการ และผลงานของนักเรียน	3.60	มาก	4.80	มากที่สุด	85.71	สูงขึ้น
รวม	3.52	มาก	4.48	มาก	64.86	สูงขึ้น

ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และเมื่อเทียบกับผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่ามีร้อยละความก้าวหน้าในการพัฒนาเท่ากับร้อยละ 59.45 ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างดี มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน มีการฝึกทักษะให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ฝึกฝนกระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาต่อไป ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ผลการประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการ	ระดับคุณภาพ วงรอบที่ 1		ระดับคุณภาพ วงรอบที่ 2		ผลการพัฒนา	
	$\bar{X}$	แปลผล	$\bar{X}$	แปลผล	ร้อยละ ความก้าวหน้า	แปลผล
1. มีการจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ จูงใจและเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น ป้ายนิเทศ ป้ายกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.80	มาก	4.20	มาก	33.33	สูงขึ้น
2. จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมทุกคน	3.00	ปานกลาง	4.00	มาก	50.00	สูงขึ้น
3. มีการใช้สื่อการเรียนรู้เพื่อฝึกการคิด การแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้	3.40	ปานกลาง	4.40	มาก	62.50	สูงขึ้น
4. มีการฝึกฝนกิจกรรมรายสัปดาห์และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย	3.60	มาก	4.60	มากที่สุด	71.42	สูงขึ้น
5. จัดกิจกรรมการแก้ปัญหาโดยการปฏิบัติจริง	3.80	มาก	4.80	มากที่สุด	83.33	สูงขึ้น
รวม	3.52		4.40	มาก	59.45	สูงขึ้น

จากการสรุปผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาศักยภาพครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านจาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูตามแนวทางการพัฒนา 2 แนวทางคือการอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายในได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงหรือให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริงและสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการเรียนรู้ให้นำมาใช้ได้ในชีวิตจริง

1.2 จัดกิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ

1.3 ครูควรวิเคราะห์หลักสูตรก่อนนำมาใช้ เตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้ให้พอเพียงและเหมาะสม

1.4 โรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลเพื่อนำผลการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ

2.2 ควรวิจัยเปรียบเทียบ ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เมื่อใช้รูปแบบการสอนแบบต่างๆ

2.3 ควรศึกษา วิธีการสอนของครูที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจนักเรียน วิธีการสอนที่เหมาะสมว่าเด็กเรียนรู้อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553.

บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการประเมินตามสภาพจริง. เชียงใหม่ : แสงศิลป์, 2544

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549-2553) โรงเรียนบ้านจาร ตำบลม่วง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ
: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2551.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. กระทรวงศึกษาธิการ. ข้อเสนอยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทเซนจูรี, 2550

องอาจ นัยพัฒน์. วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สามลดา, 2551